

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 2 (629)

СУБОТА

16

СІЧНЯ

1960 року

Ціна 20 коп.

РАДЯНСЬКИЙ НАРОД ВПЕВНЕНИЙ У СВОЇХ СИЛАХ,
У СВОЄМУ ПРЕКРАСНОМУ КОМУНІСТИЧНОМУ ЗАВТРА.
ТОМУ МИ СМІЛИВО, ТВЕРДО І РІШУЧЕ БУДЕМО І ДАЛІ
ДОБИВАТИСЯ ЗДІСНЕННЯ РОЗЗБРОЄННЯ І ЗАБЕЗ-
ПЕЧЕННЯ УМОВ МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ. РАДЯН-
СЬКІ ЛЮДИ РОБИТИМУТЬ ВСЕ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ НА
ЦЕЙ ШЛЯХ СТАЛИ Й ІНШІ ДЕРЖАВИ, ВЕЛИКІ І МАЛІ.

(З доповіді М. С. Хрущова на IV сесії Верховної Ради СРСР
п'ятого скликання).

ПАРТІЙНУ ПРОПАГАНДУ— НА РІВЕНЬ СУЧАСНИХ ЗАВДАНЬ

Партійна пропаганда — вирішальна ділянка ідеологічної роботи. Значення партійної пропаганди особливо зростає на сучасному етапі розгорнутого комуністичного будівництва, коли розв'язання завдань семирічки в значній мірі залежить від рівня свідомості людей і коли основним методом регулювання життєдіяльності радянського суспільства є метод переконання.

Партійна пропаганда покликана відіграти важливу роль в формуванні нової людини з комуністичними рисами характеру, в непримиренній наступальній боротьбі за комуністичну ідеологію.

ЦК КПРС 9 січня 1960 року прийняв постанову про завдання партійної пропаганди в сучасних умовах, в якій викриті недоліки в організації партійної пропаганди і поставлені завдання, спрямовані на її покращення. Основні завдання партійної пропаганди на сучасному етапі полягають у тому, щоб глибоко і всебічно роз'яснювати ідеї марксизму-ленінізму. Партійна пропаганда повинна бути тісно зв'язаною з творчістю народу і охоплювати не тільки комуністів, але й широкі верстви всього населення. Пропагандист повинен переконливо, захоплюючою мовою розповідати про чудові досягнення радянського народу.

Основними формами політичної освіти мають бути політшколи, гуртки і теоретичні семінари по вивченню історії КПРС, основ марксизму-ленінізму, політичної економії, конкретної економіки, атеїзму, поточної політики, міжнародного становища, світового комуністичного руху; економічні школи; університети марксизму-ленінізму.

Весь колектив університету охоплений сіткою політичної освіти. Для технічних працівників організовані гуртки поточної політики.

Весь професорсько-викладацький склад вивчає історію КПРС, філософські проблеми хімії, фізики, біології, географії, питання мирного співіснування капіталістичної і соціалістичної світових систем. Всі ці проблеми вивчаються шляхом самостійної роботи з наступним обміном думками на теоретичних семінарах.

Підсумки політичної освіти підводяться на теоретичних конференціях двічі на рік: в січні—лютому і в червні. На фізико-математичному факультеті така конференція уже проведена. На історичному факультеті планують провести конференцію в кінці січня, на філологічному і географічному факультетах — в лютому. Необхідно і іншим факультетам визначити термін конференцій (кінець січня — початок лютого), доповідачів і теми доповідей та розгорнути роботу для успішного проведення їх.

Важливою складовою частиною партійної пропаганди є пропаганда рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС (1959). Пленум ЦК КПРС, що відбувся напередодні нового року, підвів підсумки боротьби трудівників сільського господарства за виконання завдань першого року семирічки та схвалив заходи по мобілізації резервів дальшого розвитку соціалістичного сільського господарства.

Пленум вказав на необхідність зосередження всіх зусиль партійних організацій і всіх трудівників сільського господарства на розробці конкретних заходів по збільшенню виробництва сільськогосподарських продуктів по кожному району, колгоспу і радгоспу. Уже зараз в районах, областях відбуваються пленуми і активи по розробці і схваленню конкретних заходів, що впливають з рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС.

Рішення Пленуму ЦК КПРС зобов'язують працівників науки взяти найактивнішу участь в пропаганді цього важливого документу, в мобілізації зусиль трудівників сільського господарства і в поданні конкретної допомоги колгоспам і радгоспам.

Викладачі кафедр суспільних наук, а також історичного факультету уже читають лекції для трудящих по матеріалах грудневого Пленуму ЦК КПРС. По декілька лекцій прочитали тт. Чухрій, Проданець, Мигаль, Беркович, Балла та інші.

Значну допомогу трудівникам сільського господарства в мобілізації резервів можуть і повинні подати науковці біологічного та хімічного факультетів. Необхідно вже зараз визначити, хто і з яких питань, пов'язаних з матеріалами грудневого Пленуму ЦК КПРС, виступить перед трудівниками сільського господарства.

Невідкладним завданням партійної пропаганди є всебічне розгортання атеїстичної пропаганди. Питання піднесення рівня атеїстичної пропаганди жваво обговорювалося на нараді представників факультетів в партійному бюро університету, а також на Вченій раді університету 12 січня 1960 року.

З метою дальшого розгортання партійної пропаганди в університеті створюється лекторій, де будуть читатися лекції для трудящих з різних галузей науки. Крім того, розроблена широка програма пропаганди питань наукового атеїзму. Для читання лекцій залучаються висококваліфіковані спеціалісти з різних галузей знань.

Справа честі кожного науковця — взяти якнайактивнішу участь в реалізації рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС (1959 р.) та постанови ЦК КПРС про завдання партійної пропаганди в сучасних умовах.

МИ ВПЕВНЕНИ В НАШОМУ ПРЕКРАСНОМУ ЗАВТРА

15 січня до великого актового залу університету прийшли викладачі, студенти, співробітники університету, щоб взяти участь у мітингу, присвяченому роботі IV сесії Верховної Ради СРСР п'ятого скликання.

Слово надається завідувачу кафедрою філософії доценту М. Е. Овандеру. Він говорить про величезне міжнародне значення доповіді М. С. Хрущова на сесії Верховної Ради СРСР. В цій доповіді Глава Радянської держави висловив пропозицію про нове одностороннє роззброєння, про скорочення нашої армії на 1.200.000 чоловік.

Цей крок Радянської держави ще раз доводить, що в нас немає агресивних планів, а тому він зустріне підтримку з боку всіх миролюбних людей світу.

Виступає член-кореспондент Академії наук УРСР професор В. П. Цесевич.

— В ґрунтовній, блискучій доповіді М. С. Хрущова, — каже він, — детально і глибоко висвітлено підсумки боротьби радянського народу за проведення в життя завдань першого року великого семиріччя. В ній ще раз яскраво проявилася миролюбна політика Радянської держави. 1.200.000 сьогоднішніх воїнів Радянської Армії завтра зіллють свої зусилля з зусиллями всього радянського народу в справі виконання плану другого року семиріччя. І це — прекрасно! Цього аплодує весь радянський народ!

— Перед нами, працівниками та студентами Одеського університету, стоїть завдання працювати ще краще: успішніше вчитися, краще викладати, сміливіше експериментувати, прагнути до розв'язання все більш кардинальних проблем науки і техніки. І ми обіцяємо це робити.

Слово бере завідувач кафедрою загальної історії доцент К. Д. Петряєв.

— Пропозиція про скорочення збройних сил нашої країни, висловлена в доповіді М. С. Хрущова, — це другий великий крок після поїздки М. С. Хрущова до Америки в справі зміцнення миру і безпеки у всьому світі. Проведення в життя цієї пропозиції дасть можливість заощадити мільярди карбованців для зміцнення нашого внутрішнього та міжнародного економічного та політичного становища, це вище підніме престиж Радянської держави в очах миролюбних народів всього світу. Вітер зі Сходу, вітер роззброєння змете всіх прибічників холодної війни.

На трибуні завідувач кафедрою молекулярної фізики доцент В. О. Федосєєв.

— Вчора я був у Києві і з хвилюванням дивився, як весь Хрещатик, затамувавши подих, слухав доповідь М. С. Хрущова на IV сесії Верховної Ради в Москві. І це не дивно. В доповіді ставляться питання, близькі кожному з нас. Вона вся проінята піклуванням про радянських людей, зокрема про тих, хто завтра залишить ряди Радянської Армії і перейде до мирної праці.

Весь радянський народ сповнений рішучості зробити нашу армію ще міцнішою, нашу країну ще могутнішою, і це завдання стосується всіх радянських людей, в тому числі й нас, працівників Одеського університету. Ми маємо так виховувати наших випускників, щоб вони досконалим володіли сучасними технічними знаннями. Багато вихованців фізмату зараз працюють в різноманітних конструкторських бюро. І відгуки, які надходять з

місць їхньої роботи, дуже й дуже непогані. Наша праця є тими цеглинками, які складають величню і могутню будову комунізму.

Потім на трибуну піднімається завідувач кафедрою політекономії доцент О. Г. Лобунець.

Він каже, що після здійснення пропозицій про нове скорочення Збройних Сил СРСР наша країна буде мати військ менше, ніж цього вимагали західні держави. Але це аж ніяк не похитне нашої військової могутності, тому що в нашому розпорядженні є такі види зброї, яких не має ще жодна країна світу. Ми скорочуємо нашу армію не тому, що не маємо сил і коштів для виконання семирічного плану. У нас такі сили і кошти є. І навіть не тільки для виконання, а й для перевиконання плану семирічки. Це переконливо показав у своїй доповіді М. С. Хрущов. Ми скорочуємо нашу армію тому, що прагнемо миру, і впевнені, що нас підтримають в цій боротьбі всі миролюбні народи світу.

Всі присутні на мітингу зустріли бурхливими оплесками резолюцію мітингу, в якій говориться про одностайну підтримку розроблених Центральним Комітетом КПРС і Радою Міністрів СРСР конкретних пропозицій по скороченню Збройних Сил в нашій країні, про схвалення політики партії і уряду, спрямованої на зміцнення миру, на загальне і повне роззброєння.

Колектив Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова вважає своїм обов'язком примножити зусилля, спрямовані на підготовку висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства СРСР, на виховання людей, гідних нашої великої епохи.

РІШЕННЯ ПЛЕНУМУ—В МАСИ

З 22 по 25 грудня 1959 року в Москві проводив свою роботу Пленум ЦК КПРС, який обговорив питання про дальший розвиток сільського господарства. Рішення Пленуму мають винятково важливе значення в системі заходів, які проводяться партією для практичного здійснення історичних вказівок XXI з'їзду КПРС. Рішення грудневого Пленуму ЦК матимуть винятково важливе значення для піднесення всього народного господарства і добробуту трудящих. Виступаючи на Пленумі ЦК КПРС, М. С. Хрущов говорив, що грудневий Пленум ЦК — це Пленум мобілізації резервів сільського господарства.

Зараз перед нами стоїть завдання — довести до кожного трудящо-

го нашого соціалістичного народного господарства матеріали і рішення грудневого Пленуму. Це завдання особливо зростає в світлі постанови ЦК нашої партії «Про завдання партійної пропаганди і агітації в сучасних умовах». В цій постанові, зокрема, говориться: «Наукові працівники і викладачі суспільних наук покликані брати активну участь в пропагандистській роботі і в науковому узагальненні її досвіду, в розробці планів і програм, навчальних, методичних та інших посібників для системи народної освіти, створенні масових популярних видань з марксизму-ленінізму, повинні виступати з лекціями, доповідями, бесідами».

Партійна організація університе-

ту активно включилася в роботу по пропаганді рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС.

Як розповіли секретар партійного бюро Л. Х. Калуст'ян і голова університетського філіалу Товариства по розповсюдженню політичних та наукових знань І. В. Ганевич, 39 викладачів суспільних та історичних наук мобілізовані для роботи в місті та області. Ряд викладачів уже виїхав у райони для читання лекцій. 4 лекції прочитав в Роздільнянському районі доцент Д. М. Щербаков, О. Г. Зубов читав лекції в Балтському районі, А. П. Іванов прочитав дві лекції в місті, для читання лекцій в районі області виїхав М. Ю. Беркович.

В ПАРТІЙНОМУ БЮРО

13-го січня 1960 року партійне бюро університету обговорило питання «Про підготовку і хід заліково-іспитової сесії на фізико-математичному факультеті». З інформацією виступив декан факультету проф. М. І. Гаврилов. В обговоренні питання взяли участь тт. Міщенко, Збандут, Лобунець, Потішук, Лейбман, Некрасов, Мамонтова, Цесевич, Крива, Ковбасюк, Калуст'ян.

Виступаючи відзначали, що в справі підготовки до сесії деканат і партбюро фізмату провели значну організаційну роботу, що сесія на факультеті порівняно з минулим роком проходить загалом краще, насамперед, на старших курсах.

Але в ході сесії виявились і серйозні недоліки. На 7 січня ц. р. не склали заліків 185 студентів із загальної кількості 854, в тому числі 79 студентів I курсу із 218. На 10 січня не склали іспитів 73 студенти, в тому числі 65 студентів I курсу. Отже, найгірші справи на I курсі. В чому причина? Члени партійного бюро університету, комуністи фізмату та інших факультетів підкреслили, що справа не тільки в тому, що деяким першокурсникам важко дається вища математика. Адже, як показали факти, багато першокурсників фізмату не склали заліків і з загальних дисциплін (історія КНРС, іноземна мова). Тут корінь зла у поганій дисципліні, у відсутності постійного контролю з боку комсомольської організації. Що ж стосується математичних дисциплін, то тут основна причина незадовільних відповідей — у відсутності систематичної роботи студентів, у пропусках практичних за-

нять, колоквіумів (на колоквіумі не з'являлося 20—30% студентів).

На старших курсах затяглася справа з ліквідацією академзаборгованості, а тому деякі студенти, віддаючи увесь свій час минулій сесії, не встигли підготуватися до наступної і вже знову мають заборгованість.

На засіданні партійного бюро велику увагу було звернено на молодих викладачів фізмату, які ведуть практичні заняття. Деякі з них працюють недостатньо (товариші Грабовська, Базика, Чорна), а завідуючі кафедрами не контролюють їх роботи. Деканат, партбюро факультету в свою чергу недостатньо керують, не вимагають від завкафедрями постійного контролю за роботою молодих викладачів.

Партійне бюро вказало на необхідність широкого розгортання індивідуальної роботи з кожним студентом. Не тоді працювати, бесідувати, вимагати, коли питання стоїть про виключення студента з університету, а робити все це задалегідь і постійно.

Більше половини — „відмінно“

Добре розпочалася зимова сесія у студентів IV курсу хімічного факультету. Перший екзамен з педагогіки вони склали успішно. Із 45 студентів, які склали екзамен, 26 одержали «відмінно», 16 — «добре» і 4 — «задовільно». Студенти добре засвоїли програмовий матеріал, вивчили педагогічну літературу. Важко виділити найкращих, але все ж слід відзначити старанну підготовку китайських студен-

СЕМІНАРИ ЗАКІНЧИЛИСЬ

Закінчилися семінарські заняття з історії КНРС у студентів I курсу заочного відділу. Студенти вивчили ленінську роботу «Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції».

Активну участь в семінарах брали студенти Наумова, Винковський, Брджезовський, Скок, Повідаш, Віднич, Некрасов та ін. Але, як не прикро, багато студентів-першокурсників «відмовчувалися» на семінарах і несумлінно поставилися до написання контрольної роботи.

Слід відзначити далеко крашу у порівнянні з географами підготовку і більшу активність на семінарах студентів-заочників історичного факультету.

Найгірше готувалися до семінарів студенти фізико-математичного і особливо філологічного факультетів.

М. ДИХАН,
викладач кафедри історії КНРС.

НА ЗАОЧНОМУ ВІДДІЛІ

На порозі державних екзаменів

З 8 по 11 січня відбувалися заліки з загальної мовознавства у студентів VI курсу українського відділу. 68 студентів-заочників склали звіт про те, наскільки вони озброєні в галузі основних проблем мовознавчої науки і взагалі філософії мови. Слід зауважити, що в основному студенти ґрунтовно відповідали на поставлені питання, виявляючи обізнаність з літературою, спирались на свій власний життєвий та виробничий досвід. Так, студент Нагоранський, відповідаючи на питання: «Межі застосування порівняльно-історичного методу», яскраво охарактеризував всі позитивні риси його та вказав на ті недоліки, які обмежують його застосування. Змістовно відповідали студенти Розолова, Мазурян, Мельник, Логвиненко, Білорус, Івлева та ін.

Проведення цього заліку допоможе студентам краще осмислити

свою підготовку до складання державних іспитів на звання вчителя середньої школи. І в зв'язку з цим хотілося б вказати на деякі слабкі місця у підготовці студентів-філологів з цього предмету. На жаль, не всі студенти можуть схарактеризувати всі науки, які знає сучасне мовознавство. Так, скажімо, інколи студент довго думає над визначенням кола тих питань, якими займаються ономастика, або семасіологія і т. ін. (студенти Ступак, Лавун); не завжди чітко уявляють собі різницю між фонемою і звуком, між мовним субстратом та суперстратом і т. ін.

Все це говорить про те, що студенти, готуючись до державних іспитів, мусять ще і ще раз перевірити себе з боку загальної підготовки з ряду предметів, в тому числі з загального мовознавства.

Доцент М. ПАВЛЮК.

ДОБРЕ

До першого екзамену з загального ґрунтознавства студенти-заочники I курсу географічного факультету підготувалися непогано. Цьому, безумовно, допомогли установчі лекції доцента С. Т. Белозорова, прочитані навесні минулого року. Наслідки сесії добрі: з 26 студентів 15 одержали «відмінно», 8 — «добре» і 3 — «задовільно». Дуже добре відповідали студенти Стасенко, Бешенцев, Залізняк, Юрченко.

Доцент Н. І. КОНОВАЛОВА.

В ДЕКИЛЬКА РЯДКІВ

НА ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ

Великий інтерес в учасників Вченої ради університету, яка відбулася 12 січня, викликало винесене на чергу дня ради питання «Про завдання пропаганди атеїзму у викладанні суспільних та природничих наук». На засіданні з доповідями виступили професор Д. Г. Елькін, доценти М. Е. Овандер та А. І. Позігун. В обговоренні доповідей взяли участь доцент О. Г. Лобунець, професор М. П. Савчук, доцент О. М. Меліхов, доцент Б. М. Меламед, професор І. І. Пузанов, професор Р. Й. Файтельберг, доцент І. М. Сагайдак. Виступаючи не лише висвітлили стан справ в університеті з атеїстичною пропагандою, а й внесли цілу низку пропозицій, спрямованих на підвищення якості роботи в цій галузі.

Нелегкий екзамен

7—8 січня студенти I курсу географічного факультету склали перший залік з геодезії. Необхідно відзначити, що екзамен з геодезії нелегкий. Особливо це відчули ті студенти, які погано працювали протягом семестру і не склали вчасно домашніх завдань. Це — Сидоркіна, Котликова, Бедний, Петренко, Ворона, Бондар, Сандомирський і Горан. Більшість же студентів з самого початку серйозно поставилася до вивчення предмету, систематично працювала над виконанням домашніх завдань, тому зрозуміло, що і наслідки хороші. Це стосується таких студентів, як Михальчук, Поманська, Скиба, Шуйський, Красних, Матвієнко та ін.

Я. МАКАРЧУК.

В час сесії особливо людно в кабінетах. Працівники кабінетів роблять все, щоб забезпечити студентів необхідною літературою, створити якнайкращі умови для підготовки до екзаменів. На фото: в кабінеті історії КНРС.

В КАБІНЕТІ В ПЕРІОД СЕСІЇ

Для успішного проведення зимової сесії кафедра економічної географії підготувалася непогано. В кабінеті економічної географії все до послуг студентів: нові книги, карти, газети, журнали.

В цьому році у нас дуже великий наплив студентів-дипломантів заочного відділу (265 чоловік). Але ми знали це і завчасно до цього підготувалися: куплено багато нових карт, атласів, зроблено вітрину літературних новин та журналів.

Ми одержуємо і систематизуємо газетні та журнальні вирізки, що торкаються життя всіх країн світу, і це допомагає студентам збагачувати свої географічні знання. На період екзаменаційної сесії кабінет працює без вихідних днів, і у нас завжди людно. З усіх незрозумілих питань студенти-географи завжди можуть одержати консультації у досвідчених викладачів.

Л. З. ПАЗІЙ,
старший лаборант кафедри економгеографії.

ДЛЯ ІНЖЕНЕРІВ МІСТА

За ініціативою математичних кафедр фізико-математичного факультету для інженерно-технічних працівників Одеського раднаргоспу організовано цикл лекцій з обчислювальної математики, яка все сміливіше входить в життя підприємств нашої країни.

З великим інтересом прослухані лекції доцентів С. М. Кіро, М. М. Швеця і аспіранта В. В. Сердюка. Днями для інженерів і техніків міста в лабораторії обчислювальної математики буде проведена екскурсія, де екскурсанти познайомляться з електронною моделлю МПТ-9.

НОВА ЛАБОРАТОРІЯ

В аудиторії № 7 хімічного корпусу йдуть останні підготовчі роботи. Незабаром тут відкриється нова лабораторія емісійного спектрального аналізу. На її устаткування університетом виділено 60 тисяч карбованців. Лабораторія підтримуватиме тісні зв'язки з підприємствами та учбовими закладами міста і області: тут виконуватимуться аналізи чорних та кольорових металів. Велике значення матиме лабораторія при аналізі рідкісних металів.

ПРО ЗАЛІКИ З ПОЛІТЕКОНОМІЇ

Основна маса студентів з великим інтересом, глибоко вивчає праці класиків марксизму-ленінізму — «Походження сім'ї, приватної власності і держави» Ф. Енгельса, перший том «Капітала» К. Маркса, «Розвиток капіталізму в Росії» В. І. Леніна, резолюції XXI з'їзду КНРС та ін.

Студенти законспектували всю необхідну літературу. Така підготовка обумовила успішне складання заліку.

Глибоко вивчали першоджерела і брали активну участь в семінарах студенти біологічного факультету Вошина, Терлецька, Берендеева, Варбанець, Ярошенко,

Алексеева-Попова, на філологічному факультеті — Мінчик, Куксова, Буянова, Чернега, Дерганова, Андерш, Дидорчук та інші. З восьми груп, які я веду, найгірші справи в другій групі філологічного факультету (український відділ). Тут багато студентів часто пропускали семінари з неповажних причин (Пасісниченко, Сауляк та ін.). Слабкі знання під час заліку виявили студенти-філологи Джумига, Кушнір, Машенко; студенти біологічного факультету Крячко, Адамовська, Раковська, Райгородська, Парамонова.

Декилька слів про лжестудентів. На біологічному факультеті раху-

ється в списку студентів Ацевхоська, яка лише зрідка буває на лекціях, а в семінарах ніякої участі не бере. Її поведінкою займалися громадські організації і деканат факультету, але серйозних висновків Ацевхоська не зробила. Природно, що заліку з політекономії вона не могла скласти. Подружилася з Ацевхоською студентка цієї ж групи Вержбицька. Вона до цього часу не прийшла на залік. Чи місце таким ледарям в університеті?

П. С. САМОЙЛЕНКО,
викладач кафедри політекономії.

В ГОСТЯХ У ПОЛЬСЬКИХ АСТРОНОМІВ

В першій половині грудня два радянських астрономи — професор Ленінградського університету К. Ф. Огородников і я — були запрошені в Польщу для встановлення наукових контактів з польськими астрономами. Ми прибули до Варшави 11 грудня і пробули в Польщі два тижні. Наші завдання полягали ось в чому: професор Огородников, спеціаліст із зоряної динаміки, повинен був прочитати низку доповідей, присвячених проблемам руху зірок, походженню і еволюції Галактик; моїм завданням був обмін досвідом наукової роботи в галузі перемінних зірок. Я також мав прочитати низку спеціальних доповідей і встановити контакт з польськими астрономами для виконання міжнародної роботи по вивченню перемінних зірок типу цефеїд. Загальне керівництво цією роботою Міжнарод-

Професор В. П. ЦЕСЕВИЧ.

ною Астрономічною Спілкою доручено Одеському університетові: ми плануємо ці дослідження, ведемо облік виконання плану, складаємо основну частину довідника, який видається щорічно. Видання цього довідника доручено Краковській обсерваторії. Минув вже рік цієї спільної роботи, і було необхідно обмінятися думками, намітити плани, зв'язані з її продовженням.

У Варшаві, в старому будинку Політехнічного інституту, є невелика астрономічна обсерваторія, на якій проходять практику студенти цього інституту. Вони вивчають поряд з іншими дисциплінами цикл астрономікогеодезичних наук. Тут же і на загородній базі проводяться й деякі наукові роботи. У Варшаві, в старовинному, багато устаткованому наочними приладами приміщенні обсерваторії зібрані астрономи Варшавського університету, Політехнічного інституту, Польської Академії Наук і Астрономічного Товариства для того, щоб заслухати мою доповідь про сучасні проблеми вивчення перемінних зірок. В цьому напрямку у нас в Радянському Союзі (зокрема, в Одесі) здійснені фундаментальні дослідження. Про них я й розповідав. Ці збори відкрив один з найстаріших польських астрономів — професор І. І. Вітковський, який у своєму вступному слові привітав радянських гостей.

Після чотиригодинного перебування у Варшаві ми відправилися

до Кракова. Тут ми провели декілька днів у наукових бесідах. Професор Огородников прочитав у стінах обсерваторії доповідь про еволюцію зоряних систем, а я — доповідь про розвиток астрономічної науки в Одеському університеті. Доповідь викликала великий інтерес, тому що Краковська обсерваторія, як про це буде сказано далі, готується до переїзду за місто; досвід організації обсерваторії в Маяках виявився корисним для наших польських колег. Тут же, в Кракові, мені вручили відписки моєї роботи, опублікованої у Міжнародному видавництві. Накреслені плани по розширенню цієї роботи. Відбувся обмін думками про фізичну природу тих явищ, які ми вивчаємо і які до цього часу ще не з'ясовані. Такі коротко підсумки моєї особистої роботи.

Тепер про стан астрономічних досліджень у Варшаві і Кракові.

Варшава — місто, яке ще не залікувало ран, заподіяних війною. Місто піднімається з руїн і попліть. Над великим містом височить Палац культури і науки, побудований Радянським Союзом в дар Польщі. Це чудова багатопверхова будівля, в якій розмістилося багато наукових і культурних установ, в тому числі й Академія Наук.

В нижніх поверхах містяться театр і кіно. Нам довелося побувати в театрі, де ми бачили прекрасну гру польських акторів. Невабне враження залишила п'єса «Чаклунка із Салема» — гостра антирелігійна трагедія.

(Далі буде).

В ДЕКИЛЬКА РЯДКІВ

НА КАФЕДРІ — ГОСТІ

Кафедра експериментальної фізики підтримує постійні зв'язки з Яковлевською середньою школою Роздільнянського району. В дні шкільних канікул в цьому році, як і в минулі роки, кафедру відвідали вчителі і учні старших класів села Яковлеві. Для них була прочитана лекція про напівпровідники та їх застосування. В лабораторіях загального практикуму з учнями були проведені практичні заняття. Під керівництвом викладачів кафедри старшокласники школи виконали завдання з розділу «Електрика». З великим інтересом гості дивилися фільм «Електрична лампочка і її застосування», який демонструвався спеціально для них.

Для вчителів школи були проведені консультації.

В КОМІТЕТІ КОМСОМОЛУ

Виконуючи рішення VI Пленуму ЦК ВЛКСМ про підвищення загальноосвітнього рівня сільської і робітничої молоді, комітет комсомолу університету розробив низку заходів щодо зміцнення зв'язків з молоддю міста і області. Члени бюро комітету комсомолу днями відвідали заводи «Більшовик», ім. Січневого повстання, судноремонтний № 1, радіальновердливих верстатів, крекінг-завод. На заводах організовано консультаційні пункти для робітників, які вчаться у вечірніх школах і вищих учбових закладах. Культбригада університету готується до виїзду в райони області. На заводах разом з робітниками будуть проведені дні науки.

ВИСТАВКА ПІДВОДИТЬ ПІДСУМКИ

В деканаті хімічного факультету організовано нову виставку. Зміст і задум її цікавий. Виставка знайомить з працями викладачів і лаборантів факультету, надрукованими в 1959 році. Тут вміщено тези доповідей на VIII Менделєєвському з'їзді професора Морозова, доцентів Позігуна, Оленович, Гриньової та ін., автореферат асистентки Булатової, статті лаборантів Сирцової та Гущий. За оформленням виставка мало помітна, але зміст її привертає увагу кожного, хто заходить до деканату хімічного факультету.

ДЕКИЛЬКА УЗАГАЛЬНЕНЬ

Закінчилися іспити з нової історії країн зарубіжного Сходу на IV курсі стаціонару та на V курсі заочного відділу історичного факультету. Як і ж знання вніесли студенти з цього досить складного і відповідального курсу? Треба сказати, що якщо студенти стаціонару добре підготувалися до екзамену і виявили в цілому досить добрі знання, то студенти заочного відділу були підготовлені до іспиту погано. Якщо студенти стаціонару систематично працювали на протяжні року, опрацювали обов'язкову і додаткову літературу, то переважна більшість заочників свої самостійні роботи виконувала тільки в ході іспитової сесії, і це не дивлячись на те, що ці завдання були поставлені перед ними майже рік тому. Якщо на стаціонарі із 62 студентів на «відмінно» та «добре» склали екзамен 53 студенти (особливо хороші знання виявили Батуев, Кухта, Кретов, Погорелова, Андруніна, Бондар, Бистрін та інші), якщо тут немає жодної незадовільної оцінки, то на заочному відділі із 120 студентів, що склали іспити, тільки 26 одержали вищі оцінки (і тільки двоє склали екзамен на «відмінно» — Антимонова та Ковтюх), а незадовільні знання виявили 16 студентів. Такого роду результати наводять на низку неприємних узагальнень, зв'язаних з необхідністю продумати заходи по поліпшенню підготовки студентів через заочний відділ. Треба, очевидно, більше допомагати студентам консультаціями, літературою. А такої допомоги подавалося мало. Правда, не можна не відзначити, що багато студентів несумлінно поставилися до

своїх обов'язків. І серед них хотілося б назвати таких студентів-заочників, як Коверга, Заблоцький, Коломєць, Губчакевич, Рябусь, Банах, Хейлік, Високов та ряд інших товаришів.

Доцент І. Д. ГОЛОВКО.

ПЕРШИЙ ЧЕХОВСЬКИЙ РАНОК В ОДЕСІ

Це було в Одесі, в 1905 році. Наближалася роковина з дня смерті великого російського письменника Антона Павловича Чехова. Я вчився тоді в Одеському міському 6-класному училищі. Учні старшого класу вирішили влаштувати ранок, присвячений першій роковині з дня смерті любимого письменника. Ми, чотири учні шостого класу, звернулися до інспектора училища з проханням дозволити нам провести ранок. Інспектор був приголомшений нашим проханням і, не кажучи ні слова, уважно оглядав нас з ніг до голови. — «Бачиш, каналі, — що задумали!.. Захотілося їм ранок чеховський влаштувати!..». Потім обхватив голову руками, щось довго думав і тихо шепотів: «До чого додумалися ці чеховські поклонники!..». Подивився на мене добрими очима і сказав: «Ну, діти, так і бути, дозволяю вам влаштувати чеховський ранок, але дивіться, не перегинайте палку...».

Пам'ятаю, як ми всі четверо засіяли від радості і дуже дякували інспекторові. В той час в Одесі був відомий літературний чтець Закушняк, до якого ми звернулися з проханням взяти участь в нашому ранкові. Той з великою охотою погодився. Чеховський ранок відкрив вступним словом наш учитель літератури. Потім з великою майстерністю читав Чехова Закушняк.

Про вплив зовнішнього магнітного поля постійного магніту на живі організми

Професор М. П. САВЧУК.

Магнітне поле, що ним здійснюється відоме явище — магнетизм, являє собою особливу форму матерії і утворюється атомними часточками, які мають масу, елементарний електричний заряд та елементарний магнітний момент. Магнітні властивостями в більшій чи меншій мірі володіють різні тіла (гази, рідини, тверді сполуки, розчини), і ці властивості відіграють важливу роль в різних фізико-хімічних процесах. Щодо магнітної сприйнятливості, то розрізняють, як відомо, три групи речовин: діаманітні, парамагнітні та феромагнітні. Діаманітні речовини в неоднорідному полі слабо притягуються в напрямі напруги поля, що зменшується, тоді як парамагнітні — слабо, а феромагнітні — сильно притягуються в області поля з більшим напруженням.

Земна куля являє собою магніт, поле якого сягає далеко за межі земної атмосфери і відіграє важливу роль в низці фізичних явищ. Виникнення на Землі живих організмів та дальший їх розвиток відбувались в умовах дії магнетизму Землі, і тому зрозуміло, що живі організми, до складу яких входять діаманітні, так і діаманітні сполуки, не залишаються байдужими по відношенню до магнітного поля. Дослідниками давно висловлювались думки, що МП можна впливати на організм, однак розробка цієї проблеми посувалася повільно (і очевидно тому, що дослідники не мали в своєму розпорядженні сильних постійних магнітів).

В своїх експериментах ми користувалися відносно сильним постійним магнітом з напруженням магнітного поля біля 2000 ерстедів. Дослідження провадилися на людях, тваринах та рослинах. На

людях ми могли констатувати, що зовнішнє МП діє на біоелектричне напруження тканин серця та на його діяльність (на систологічний показник, на пульс тощо). На кроликах і морських свинках досліджували (М. і О. Савчук) дію МП на імунологічні реакції (вироблення антител та фагоцитарну активність лейкоцитів).

Наслідки досліджень показали, що МП стимулює вироблення аглютининів.

Що ж до дії МП на фагоцитоз, то виявилось, що при дії магнітом на організм тварини фагоцитарна активність лейкоцитів зростає (в наших експериментах зростає від 15 до 75%), при безпосередній же дії МП на кров поза організмом фагоцитарна активність знижувалася до 50%.

Студентка нашої фуркації тов. Кривийська, виконуючи курсову роботу, провела влітку 1959 р. дослідження на гусеницях тутового шовкопряда, на які вона діяла МП на старших зростах. Отримані наслідки заслуговують на увагу: а) кокони підслідних шовкопрядів виявились важчими за контрольні на 8—10%; б) процент оболонки сухих коконів в підслідних шовкопрядів дорівнював 53, а контролю — 39; в) дослідні кокони відрізнялись кращими технологічними властивостями (довжиною нитки, її міццю та кращим розмотуванням).

Дослідження на рослинах (кукурудзі та ячмені) показали, що дією магнітного поля на зерна при початку їх проростання і при певних інших умовах (напруження поля, температура, вологість, доступ кисню) можна стимулювати проростання (а при відсутності належних умов і, зокрема, при недостатку кисню, процес проростання може гальмуватись у порівнянні з контролем).

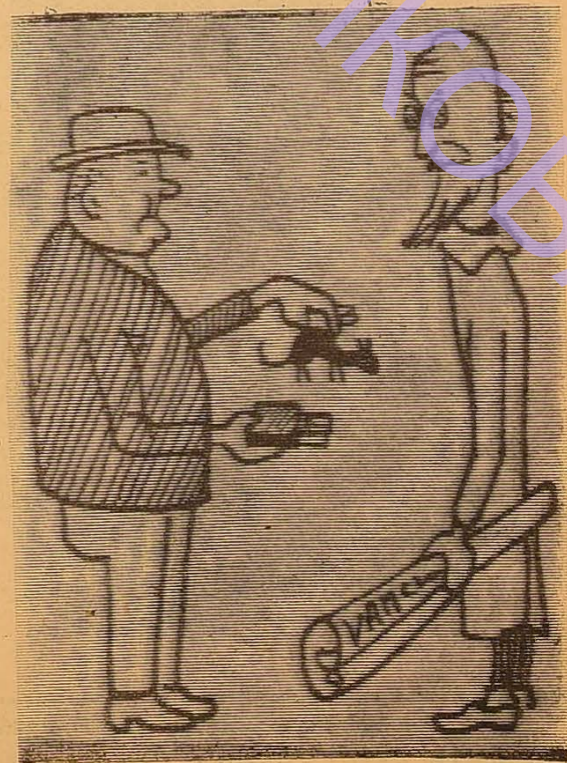
Все згадане говорить про те, що магнетизм Землі є одним з зовнішніх факторів, що діють на живі організми і що магнітне поле постійних магнітів може бути використаним у медичній практиці та в деяких галузях сільського господарства. Літературні дані щодо властивостей магнітного поля, а також дані наших експериментів дають підстави вважати, що магнітне поле в живих організмах діє на процеси окисації, ним можуть стимулюватись (або пригніблюватись) процеси обміну речовин взагалі.

М. ГЕНЦЛЕР,
найстаріший робкор Одеси.

З іноземного гумору

ШВЕЙК В АМЕРИЦІ

— Ваше благородіє, мене пошастило виростити собаку для вашого супутника.

„Ни пуха, ни пера“

ГЛАВА III

Леночка, на ходу застегивая пальто, считала по три ступеньки сразу. Но на площадке второго этажа ее остановила густая толпа у доски приказов и объявлений.

Обычно возле доски никто не останавливался, даже новый «Филолог» не собирал больше пяти человек. Значит, за плотной стеной спин творилось что-то интересное. На большом листе по диагонали, прямо по какому-то тексту краснели слова:

«Нынче лирики в загоне,
Нынче физики в почете».

Леночка отодвинула чью-то мешавшую голову и стала читать самый текст. Афиша гласила:

27.IX ВСІМ! ВСІМ! ВСІМ! 27.IX

Починає свою роботу ЛІТЕРАТУРНА
СТУДІЯ ОДУ!

Відкритий диспут на тему:

«ЧИ ПОТРІБНА ЛІТЕРАТУРА В ЕПОХУ
МІЖПЛАНЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ?»

В диспуті беруть участь видатні діячі
науки, техніки і мистецтва всіх факультетів.

Запрошуються зацікавлені. Бажаючим
приводити не більше трьох знайомих (більше
не вмістить ВАЗ).

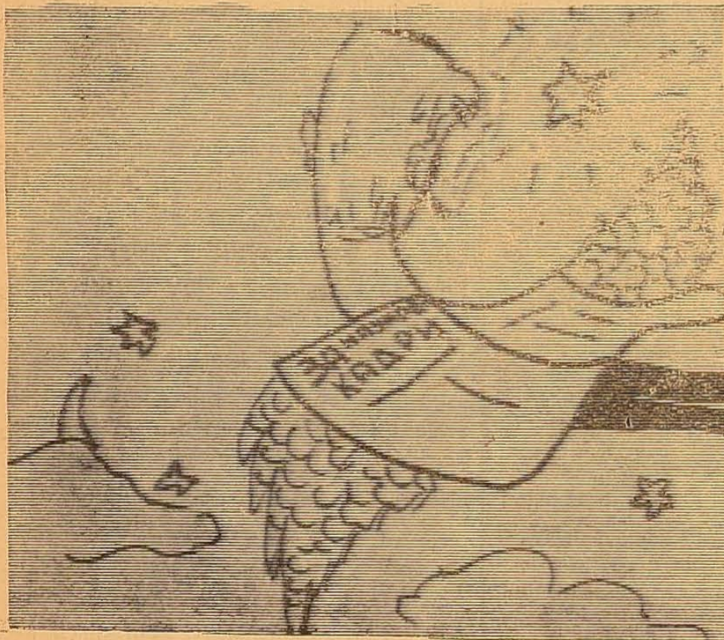
Свобода слова на трибуні і в кулуарах
всім учасникам диспуту!

ПОЧАТОК

о 6.30 Танців не буде!!! о 6.30
Вхід вільний!

И уже совсем необычным было то, что диспут начался ровно в 6.30 27 числа. Ни разу не перенести сроки — это было более оригинальным, чем сама идея.

Зал быстро наполнялся. «Рассаживались, кидались усмешкою...». Со смехом разглядывали по стенам портреты «великих» литстудийцев. Вот на крыльях мчит Борзняк навстречу Венере (Юпитера — так не выбрал!). Вот по кольцу Сатурна упорно шагает с вещмешком за плечами Михайлик. Под ним — его любимое: «В путь, в путь, в

путь...». Березинский несется по Млечному пути на крылатом осле. (Художник, наверно, хотел изобразить Пегаса). А вон, крепко стоя на двух звезд-

дах, держит у носа хвостатую комету В. Мороз. Под ним ничего не написано, но он так выразительно пожимает плечами, что всем приходит на память:

«Чорт його знає, чим пахне на небі,
Треба залізи, розвідати треба!»

На задней стене, не обращая внимания на собравшихся, в поте лица трудятся начинающие. Общими усилиями из эпитетов и образов, четверостиший и сравнений строят они свою ракету, которая

понесет их в просторы литературного неба. А высоко над ними, неприступными пока звездочками, — Пушкин и Шекспир, Гоголь и Гейне, Драйзер и Горький..., а также Домрин и Березинский.

Ровно в 6.30 погас в зале свет. От неожиданности все на минуту умолкло. И вдруг со стороны сцены тишину рассек звонкий юношеский голос:

«Безумство храбрых —
вот мудрость жизни!
Безумству храбрых
поем мы песню!»

Такое начало ошеломило всех. Быстро и бесшумно рассаживались, боясь пропустить то, что мог принести следующий момент.

А задорный голос торжественно и медленно, словно заставляя увидеть все глазами, продолжал: — Безумство храбрых — это первая стрела нандертальца!..

Это — гордый огонь, подчиненный воле человека!..

Это — первый раб, посягнувший на жизнь господина!..

Это — брошенное в тьму ночи: «А все-таки она вертится!»..

Это — ученый, заразивший чумой себя, чтобы спасти от нее человечество!

Это — гений, проникший в мир атома!

Это — рука, метнувшая вызов вселенной!

Безумство храбрых — это смелая фантазия и вечное дерзание Человека!

Это торжество жизни!

И кто выдумал, что оно не требует воспевания?

Оно достойно воспевания, ибо достойно бессмертия.

«Безумству храбрых поем мы песню!»

Мы — это писатели и артисты, художники и кинороботники, композиторы и скульпторы — вся великая армия искусства.

И кто посмел сказать, что в эпоху атома не нужно искусства?!

Разве недостойн бессмертия гений Циолковского? Разве борьба Глезоса не так же прекрасна, как борьба Прометея? Разве подвиги наших современников не выше подвигов Геракла?!

Берите же в руки свое славное и испытанное оружие, товарищи художники. И прославим навечно непокорный Разум и великую Дерзость Человека!!!

«Безумство храбрых — вот мудрость жизни!»

Смолк величественный гимн Человечеству...

В зале ослепительно вспыхнула люстра. Медленно раздвинулся занавес. Из-за стола президиума встал председатель, от неловкости и смущения поправляя свой слегка выющийся чуб.

— Товарищи! Вы, вероятно, порядком удивлены. Вас пригласили на диспут, даже не раскрыв цели его. А после только что услышанного вы и вовсе не представляете — о чем же можно говорить?!

Мы с вами не дети, чтобы поднимать вопрос о нужности и ненужности в наше время искусства. Этот вопрос и так ясен. Даже такой вопрос, как «Какое искусство нужно нам?» — тоже нет смысла тревожить. Мы не сможем тут сказать чего-нибудь конкретного и тем более решающего... Хотя наш принцип: свобода слова — каждому участнику. Пожалуйста, высказывайтесь, кто хочет, и по этим вопросам... Но мы сегодня собрались для другой цели. В университете есть литстудия. Со своими... гм... авторами. Со своим творчеством. И нам с вами решать: нужно ли нам такое (!) искусство? Имеет ли право литстудия представлять лицо университета, как представляет, скажем, Одессу местное отделение Союза писателей Украины или нашу страну — Союз советских писателей?

Не приходится ли нам краснеть за наших литераторов?

Вот для чего мы собрали вас, наши читатели и критики. Вот, что мы хотели бы от вас услышать. Сейчас объявляется 15-минутный перерыв, дабы вы смогли собраться с мыслями, обдумать, побеседовать, обсудить... и решить.

ВІДПОВІДІ

на головоломки і вікторини, вміщені в нашій газеті від 20 листопада 1959 р.

ПОЕТ І ПРОЗАІК

О. С. Пушкін, М. В. Гоголь.

КІНОВІКТОРИНА

1. Автор сценарію «Летят журавлі» — В. Розов.

2. Музику до кінофільму «Велике життя» написав композитор М. Богословський.

3. Головну роль у фільмі «Комуніст» виконує актор Урбанський.

4. Фільм «Киянка» поставив О. Луков.

5. Марк Бернес і Борис Андреев разом знімалися у фільмах «Велике життя», «Два бійці».

6. Одеська кіностудія випустила такі фільми: «Весна на Зарічній вулиці», «Координати невідомі», «Тінь біля пірсу», «Моя дочка», «Матрос зійшов на берег», «Два Федори», «На зеленій землі моїй»,

«Виправленому вірити», «Капітан старої черепахи», «Спрага», «Повість про перше кохання», «Ти молодець, Аніто», «Пе-коптор», «Кони не винні», «Зелений фургон», «Вулиця молодості».

7. Музику до кінофільму «Жорстокість» написав композитор Мейерович.

8. Роль Петьки у фільмі «Чапаев» виконує актор Кмітт.

9. Про героїв цілини є такі фільми: «Перший ешелон», «Неспокійна весна», «Іван Бровкін на цілині», «Наш кореспондент» та інші.

10. О. П. Довженко поставив такі кінофільми: «Земля», «Щорс», «Звенигора», «Арсенал», «Мічурін», «Іван», «Аероград», «Сумка дипкур'єра» та інші.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.